Ч. 223 (10.606). Львів, середа 7. жовтня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—1 год. передпол.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·50 зл.
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунії 150 леїв, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 дол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 СОТ.

Партія Праці і комуністи.

З приводу останнього зїзду англійської Партії Праці.

Недавно відбувся у Ліверпулю річний зїзд англійської партії праці. У зїзді взяло участь 1200 делегатів, що репрезентували собою аж три з половиною міліонів членів. Здавалося, що на тому зїзді прийдуть до поважного голосу комуністи, бо партія праці складається у переважаючому числі з тред-юніонів, а на тяжко відбутому зїзді цих останніх комуністи мали значний успіх. Це припущення не справдилося. Комуністи потерпіли на зїзді велику поразку.

Щоби собі зясувати, чому так сталося, треба познайомитись з самою партією праці. Вона являється федерацією тред-юніонів, незалежної робітничої партії, фабіянського товариства робітників, цілого ряду професійних спілок, місцевих робітничих партій, жіночої робітничої ліги, британської соціялістичної партії та робітничого кооперативного союза. Вже з цього бачимо, що склад партії праці дуже ріжнородний, а сама її будова незвичайно оригінальна. Крім того слід зазначити, що належать до неї і родовиті льорди.

Ця ріжноманітність складових частин партії — очевидно — не може спряяти вповні одноцілому та сугубному політичному світоглядові. Через те є там група правих і лівих. Ліві знов розпадаються на дві групи: на лівих і крайно лівих. Ці останні стоять цілковито на платформі диктатури робітничої кляси. Ліві хочуть парляментарним шляхом провести радикальні реформи в дусі соціялізму, а крайні ліві ідуть дальше, бо до своєї мети, тобто до диктатури пролетаріяту, хочуть дійти всякими можливими засобами, які піддає момент. Між правими та лівими велика ріжниця у відношенні до женевського протоколу та Ліги Націй. Перші стоять за ними, а другі звуть женевський протокол, творцем якого був між иншими і Мек-Донельд, поневоленням робітничої кляси в Европі, а Лігу Націй союзом розбишак-імперіялістів.

Серед таких настроїв — очевидно — важко управляти партією та вести її політику одним шляхом. Тому для партійного проводу мають вагу виключно постанови більшости, приняті на щорічних зїздах. На минулорічному зїзді прийнято було постанову, на основі якої члени комуністичної партії не можуть належати до партії праці. На сьогорічному зїзді комуністи хотіли ту постанову скасувати. На думку смертельних людей, виглядає це дуже дивоглядно, щоби член комуністичної партії міг належати до иншої політичної партії. Та комуністів це не вяже, бо їх метою є розложення тієї партії. З огляду на будову партії праці комуністові є дуже легко бути її членом. Найбільше комуністів рекрутується в Англії з професійних союзів у гірничому промислі. Члени тих союзів вибирають на зїзди партії праці таких делегатів, які в них мають за собою більшість, а що більшість є комуністична, то не диво, що і на зїзди членів партії праці попадають комуністи. Отже бачимо, що внутрішній уклад партії дозволяє на такий дивогляд. Комуністи, як відомо, не цураються нічого і йдуть на все, якщо воно тільки веде їх до обраної мети.

Ліверпульський зїзд партії праці не тільки не уневажнив минулорічної постанови, але приняв нові загострення у відношенні до комуністів. Ці загострення зібрані в двох точках:

1. До партії праці не може належати не тільки член комуністичної партії, але й взагалі ніякий комуніст, хоч би він до компартії формально не належав.

2. На будуче заборонено професійним союзам висилати комуністів як делегатів на зїзд партії праці.

З тих постанов бачимо, що партія праці відокремилася від комуністів дуже енергійно. Тут слід замітити, що ті ухвали принято величезною більшістю голосів, бо голосами представників 3-х міліонів проти голосів делегатів від 300 соток тисяч.

Нині важко передбачити, які наслідки будуть мати прийняті постанови для партії праці. Можливо, що вони причиняться до поменшення комуністичних впливів у партії та не спаралізують вони напевно тих впливів у професійних робітничих організаціях, особливо там, де вони вже поширилися. Партія праці вступила в боротьбу з комуністами на добре і вже найближчий зїзд покаже її успіхи та невдачі.

На Далекому Сході.

Українці у Китаю.

Принесла нам почта невеличкий блакитний зшиток 16 сторінок — український журнал, що почав у вересні цього року виходити в Китаю в м. Харбіні „Українське Життя". Скромний журнал вказує на те, що наші земляки, розкинені по безмежних просторах Азії, позбавлені всяких звязків з рідною землею ловлять у першій мірі далекі відгуки життя своєї батьківщини. Інформації, сухі інформації про те, що діється на Великій Україні та Галицькій Землі займають найбільше місця в цьому журналі. Вони кінчаються коротесенькими, обривчастими рефлексіями, що мають зазначити непохитну віру в повне національне відродження. Є й передруки віршів наших старших віднх письменників.

Зі згаданого журналу дізнаємось, що на Далекім Сході повстало з 200 ріжних наших організацій. Забайкальщина, Амурщина, Зелений Клин, Манджурія — кожна частина великих азійських просторів, поодинокі міста та містечка, відокремлені від себе, що не знали навіть про своє істнування, організувались власними місцевими силами переселенців. Творились громади, школи, кооперативи, видавничі та професійні спілки, виходили часописи. Та згодом, з поширенням громадянської війни на всі закутини Далекого Сходу навіть ці малі організації розліталися. „А ми, Українці, що живемо в межах Хін, безпечні від тих страхіть, що ми робимо?" — питає автор вступної статті. „Недбальство, байдужність, розєднаність довели нас до того, що біля півсотні тисяч Українців у межах Хін. не має рідної школи, товариства, часописи. Істнуючі організації поза хатню грань не мають змоги поширити своєї діяльности".

З рубрики „Українське місцеве життя" дізнаємось ось чого:

До фактично істнуючих організацій у Харбіні треба зачислити „Український Клюб", „Українську Парафіяльну Раду" при св. Покровській церкві, „Спілку Студентів Українців", „Українсько-галицький Комітет". Як на стільки товариств та гуртків, то безумовно за мало звісток про те, що вони роблять або бодай, яка мета їх обєднує і що гадають робити. Було їх ще більше два-три роки тому; та від цього часу не істнує ні „Окружна манджурська Рада", ні „Міська рада харбінської громади", ні кооператива „Згода". На лінії, крім міста Манджоуї не полишилось і сліду з колишніх громад. Харбінські Українці не мають з ними звязку. У Харбіні започатковується нова організація „Комітет допомоги українському студентству", та в часописі нема інформацій, де, в яких школах учаться наші студенти, чи що иншого роблять. Минулого року були навіть спроби оснувати „Українське видавниче товариство", до якого зголосилось аж 100 членів, та поліція не хотіла затвердити статуту, мотивуючи тим, що він має два протилежні принципи — комерційний та громадський. Так само відмовлено відчинити читальню-книгозбірню.

Той сам організаційний гурток задумав видати „Нариси до історії українського руху на Далекім Сході" і вже збирає матеріяли про життя поодиноких організацій. У грудні 1924 р. почав виходити тижневик „Харбінський Вістник" під редакцією І. М. Герилюка, але по 6-ім числі припинився. Так звана „Українська Школа І-го і ІІ-го ст. (бувша українська гімназія) з програмою радянських шкіл зачинилась з новим шкільним роком. Крім навчання української мови як необовязкового предмету — ніяких українських ознак вона не мала. Про неї обіцює редакція сказати щось більше в слідуючому числі. Місцеве жіноцтво не мало і не має своєї організації, дарма, що потреба такого товариства виявляється з приватних розмов.

Найцікавіше те, що найшовся на Далекім Сході і своєрідний драматург І. П. Якимів, який живе там уже дуже довго і написав цілу низку пєс „На далекому Сибірі", „Діти України", „Сліпці", „Ясне проміння", „Хвилі життя", а весною цього року видав нову пєсу „Самсон".

По широкому світі

Англійський уряд, устами мін. зак. справ Чемберлена, висловлюється дещо песимістично про перспективи конференції в Льокарно. Німеччина розсіяла атмосферу приготовлену дбайливо Англією і має свої нові пляни.

Німецька делегація виїзджаючи на конференцію в Льокарно, була під дуже гострою охороною поліції в Берліні, тому, що одержала анонімні погрози і лякалась атентату. Сторожа на залізничім двірці була така сувора, що англійського амбасадора льорд Д'Абернона допустили до Штреземана та Лютра тільки з великими трудноцями.

Чічерін заявив німецьким журналістам, що стан урожаю та промислу в СРСР. є прегарний. Рік 1925|6 буде рекордовим щодо врожаю, а промислова продукція осягне до кінця цього року 70 проц. передвоєнної. Одначе держава потрібує кредитів. Радянський уряд підпише торговельні договори з Німеччиною, Польщею, Туреччиною та Персією.

В обороні Абд-ель-Кріма. У відповіді на його поклик, заявив американський сенатор Бораг, що Америка повинна виступити як посередниця між Францією і Ріфенцями, щоби довести до мира. Абд-ель-Крім є людиною щирою та чесною і бореться за права своєї країни, що ніколи не була залежною. Америка повинна сповнити свій обовязок, щоби відповідальність за війну впала на Францію.

Еспанія заявила, що зайнявши залив Альгусемас уважає мету своєї війни в Марокку осягненою і не гадає продовжувати операцій, бодай на довший час.

Памятаймо: Рідна Школа — це наша родина фортеця, це певний захист у добі лихоліття!

Red. czas. „Dilo" Pr. 726/25. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny jak Trybunał prasowy we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury Państwowej, że treść czasopisma „Dilo" Nr. 219 (10.597) z dnia 2. października 1925 r. w artykule pod tytułem: 1) „Numerus clausus" w ustępach między słowami a) w perszu czorhu ukra... [illegible] ... w d. 1. X. 1925 ... uzasadnionej i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 15. XII. 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zagrożenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. Lwów dnia 2. października 1925 r.
Hawel

Два етапи.

Львів, 6. жовтня 1925.

Вчора розпочалася в маленькій чаруючій швайцарській місцевости — Льокарно — конференція аліянтів з Німеччиною. Найсильнійші політичні голови европейського Заходу віхалися там, щоби розглянути основи трівкого мира в західній Европі, щоби створити передумови згідного співжиття й виміни матеріяльних вартостей, щоби зробити поважний крок до перевірки... версайського трактату.

Льокарно — невеличке місто в італійській Швайцарії, та очі всього світа звернені на нього — так само, як колись зверталися до четалеко положеної Генуї. В р. 1921 до Генуї віхалися були представники всіх держав, щоби устійнити основи „Treuga Dei" — „божого мира". Прилюдно йшли живі дебати, виносились постанови, відбувалися написові дипльоматичні турніри, а за кулісами кипіла важка праця, спритна гра сил, дипльоматичних підступів і коварства. Бажаючи не розвівати надій, генуенська конференція винесла обовязуючу постанову про тимчасовий „божий мир", але за те з Генуї Німці й більшовики вивезли рапалійський договір.

В Генуї головно йшло про Німеччину й европейський Схід. Там перший раз представився Чічерін, там збуджував він подив світових дипльоматів. Генуенську конференцію попередили Канни.

І тепер в Льокарно, попередженому Льондоном, йде справа безпосередньо про Німеччину, а посередньо про СРСР. Льокарно попередив не лише Льондон, не лише конференція знавців, але й ненадійна, широко закроєна й тривожна подорож Чічеріна. Поруч льокарнської конференції, присвяченої рейнському пактові забезпеки, подорож радянського дипльомата є тією подією, що ворушить всі уми і в заклопотання вводить дипльоматичні голови.

Генуенська конференція мала на меті вирішити всі важнійші спірні питання та встановити загальний мир. Та ця конференція якраз переконала світ про те, як легко є викликати загальну війну, але як важко погодити суперечні інтереси, подавити розбурхані пристрасти, прикоротити амбіції, встановити згідливі відносини в розсвареним европейськім громадянстві.

Тому то генуенська невдача стала невигідною точкою для частинних спроб, якими зміряється до стабілізації відносин. І та стабілізація без сумніву відбувається, встановлюється, закріплюється. Плян Доза, льондонська конференція, а тепер Льокарно саме є доказом того невпинного стабілізаційного змагання. Льокарно являється продовженням Генуї, тільки на меншу скалю, на меншій секції земного глобу. Льокарнська конференція присвячена тільки рейнському пактові, одначе ясно, що західний гарантійний пакт матиме величезне значіння на формування нових европейських союзів не на основі тез Ліги Націй, тільки на основі старих передвоєнних принципів про европейську рівновагу, про збережения своїх егоїстичних, шкурних інтересів.

В Генуї являлася Німеччина перед світовим ареопагом ще зі спущеною головою. Вона двигала на своїх плечах непосильний тягар версайського диктату. В Льокарно являється вона вже як конечний член европейського концерну держав, як одно з незаступних звен світової господарської політики.

Льокарнську конференцію попередила подорож Чічеріна. Дивне диво! Скоро тільки керманич радянської закордонної політики переступив кордони Польщі, впав „бастіон европейської цивілізації перед східним варварством". Поляки попали в небувале захоплення. У Варшаві витано Чічеріна не як старшого брата, але як спасителя. Забулися всі невзгодини, і польська преса з дуже малими вийнятками заспівала рапсодію про славянську єдність, про приязнь між Польщею і Росією. Кажемо „між Польщею і Р о с і є ю", бо в Союзі Рад. Соц. Республик Поляки бачать тільки Росію і тільки з Росією бажалиб єднатися в першу чергу проти Українців і Білорусинів по обох боках ризької смуги.

Від часів Олександра I. ще ніколи Варшава не витала так представника тієї славянської Росії, як вона витала репрезентанта „східного варварства". Вона поквапно прийняла слова Чічеріна про „приязнь" між обома краями і почула себе безпечною під крилами Москви перед всякими небезпеками. Для викликання більшої суггестивної милогонадійности створено вже й абсурдну концепцію про італьо-польсько-радянський союз.

Якого саме характеру були відвідини Чічеріна у Варшаві важко ствердити в добі „явної дипльоматії". Всякі гіпотези можуть тут мати своє уоснування. І та, що погрозою порозуміння з Польщею більшовики бажають відтягнути Німеччину від сподіваної участи в англійськім, протирадянськім бльоку; і та, що залицяючись до Варшави, Чічерін хоче піддержати позицію Лютера і Штреземана в Льокарно, бо мовляв — от як нас притискає наш рапалійський союзник і тому мусите йти на великі уступки, щоби нам дати рівноважну винагороду за втрату союзника, і та, що С. Р. С. Р. бажає витягнути Польщу, свого безпосереднього сусіда, з наставлених англійських обіймів.

На цю тему можна ставити й угрунтовувати безліч гіпотез. Та гіпотези гіпотезами, а незаперечною дійсністю є факт, що Польща стала пилкою, якою перекидається Англія з С. Р. С. Р.

Сподівання Варшави були покищо передчасні. Це стверджує поїздка Чічеріна просто з Варшави до Берліна для перевірки тамошнього ґрунту. І знову клуби політичного диму заслонили вже й так хмарне небо Европи, яке вияснитьcя аж в Льокарно.

Льокарно є другим етапом пацифікації Европи після Генуї, етапом подрібної, частинної й трівкійшої пацифікації, а не генеральної, як ним була Генуя. Найблизчі дні виявлять меншу або більшу доцільність Льокарна. Повороту до старого стану, до сліпої букви версайського трактату вже нема і бути не може. Після Льокарна, після помітного підваження основ версайського трактату мусить прийти черга на його корективи там, де це буде найменше болюче для побідників.

Німецько-російське торговельне порозуміння.

Торговельне порозуміння між С. Р. С. Р. і Німеччиною приготовляється переговорами між двома державами не віднині і має чималий вплив на їх політичні взаємини. Побут Чічеріна в Берлині є продовженням переговорів. На першім місці стоїть справа митової тарифи, над якою радить спеціяльний комітет; спершу вирішать час її тривання, згодом її обниження. Вже тепер дійшло до порозуміння щодо великого транспорту свиней з С. Р. С. Р. до Німеччини.

Німеччина є першою европейською державою, що добилась деяких торговельних уступок з боку радянського уряду. У найважнійших питаннях осягнено вже принціпіяльну згоду, а саме щодо плавби, залізниць, кольонізації, законної охорони промисловости, спільних торговельних мирових судів, то що. З огляду на ріжниці державних устроїв чимало справ має вирішитись шляхом практичних взаємин. Плян загального торговельного порозуміння має мету спільної відбудови обох держав. Завдяки присутности Чічеріна, ціла низка торговельних питань може бути вирішена в їх звязку з політичними. Останньою звісткою є те, що між обома державами дійшло вже до порозуміння щодо позички німецьких банків для радянського уряду.

На внутрішні теми.

Уздоровити моральні основи громадського життя!

Наше громадське життя перед війною визначалося розмірно вимковою моральною чистотою. Спроневірення — щоб не вжити слова „дефравдації" й тим більше ординарного „злодійства" — по наших інституціях були дуже рідкі, численні збірки на preріжні громадські цілі — з дуже малими вимками — —справила доходили туди, куди їх призначено.

В згаданій чистоті нашого громадського життя перед війною зробила поганий прорив велика світова війна й цим проривом нанесла багато намулу й бруду в наше громадське життя. В тім самім часі, коли тисячі молодих, нераз дуже ідейних людей клали свої голови в чужих і своїх військових формаціях за непевну будуччину своїх найближчих і всієї нашої країни, щораз більше розростався тип індивідуа, що ні оравши, ні сіявши, збирав плоди, які де вдалося, головно в часі розкладу поодиноких формацій і впадку поодиноких держав.

Ці люди не задоволилися своїм матеріяльним забезпеченням, або не вважаючи його ще достаточним, пхаються в наше громадське життя й завдяки свому спритові нерідко здобувають собі в нім позиції, стають буцімто „громадськими діяча-

---

МИКОЛА ГОЛУБЕЦЬ. 3)

ЛАВРІВ.

(Продовження.)

З відомостей, зібраних В. Площанським, користає о. К о с с а к в укладі свого цінного Василіянського Шематизму (1867 р.), а далі автор статі про лаврівський монастир в „Додатку" до „Gazet-и Lwowsk-oї" (1868 ч. 47), як також автор уступу про Лаврів в многотомовому „S l o w n i k-y G e o g r a f i c z n omy" (1884). Чимало архивальних відомостей про Лаврів зачас від XVII—XVIII віку опублікував А. П е т р у ш е в и ч в своїй „Галицко Русскій Сводній Літописі". Нові причинки про вигляд лаврівської церкви та монастиря а перш за все про стан їх мистецького вивінування в 90. роках минулого віку приносить праця Г р і н б е р г о в о ї про „Staromiejskie" (Львів 1899).

Свого рода ревеляцією була обширна стаття архітекта М о к л о в с к о г о, поміщена в VII. томі „Sprawozdań" комісії для дослідів над історією мистецтва в Польщі, до якої придано корреферат проф. М. С о к о л о в с к о г о під спільним заголовком „Do dziejów architektury na Rusi Czerwonej".

Як стаття так і корреферат, вивіновані великим науковим апаратом, який мав послужити для дефінітивного закріплення гіпотез обох авторів про стилевий характер і ґенезу лаврівської архітектури, опираються на стані церкви з перед 1910 р. та на опублікованому до того часу історичному матеріялі тоді, коли для розвязки насовуючихся питань треба було авторам перевести ряд архивних пошуканок на власну руку. Цього не зроблено, через що й позбавлено еляборат суто-наукової стійности.

Найстарша частина лаврівської церкви, якою признав архітект Мокловскі нинішню презвітерію з великою, полукруглою абсидою по середині і зрослими з нею боковими конхами, та властиву наву, покриту нині центральною копулою, повстала, на його думку, на прикінці XIII. віку. Решту, то є бокові каплиці і бабинець, які разом з пресвітерією утворюють хрещате заложення храму, прибудовано в 1676 р. На якій історичній основі поважився автор на таке ризиковне твердження, не знаємо; авторові доволі характеристичної грубости стін „найстаршої" частини, форми віконних луків, романського фризу і окапів, обігаючих презвітерію зовні, та остролуких склепінь у нутрі храму, щоби назвати первісну лаврівську церкву зразковим памятником галицької архітектури для переходової епохи візантійсько-романсько-готицького стилю.

Цілком відмінними шляхами пішов у своїх припущеннях М. Соколовскі, який пошукав за правзором лаврівської церкви на Атосі, де найшов його в ряді монастирських церков з трефовим заложенням.

Оба дослідники одначе, піднявши ряд питань, звязаних з лаврівською архитектурою, ні одного дефінітивно не вирішили, бо трактували справу апріорно, а своїх історичних відомостей не постаралися сконтролювати студіями властивих жерел.

Нема чейже сумніву, що лаврівський монастир уже в глибоку старовину пишався кількома церквами, так само, як нема певности, що головною церквою була від його первопочинів нинішня церква св. Онуфрія. Є навіть певні дані на те, що первісний лаврівський монастир стояв на горі там, де нині монастирське кладовище і каплиця св. Івана Хрестителя, побудована в перших роках XIX ст. на місці старої над стародавніми гробницями і коли де, то там могла находитися, оповита легендою домовина князя Льва... Колиж мова про нинішну головну церкву Лаврова, то її зародком, очевидно не з XIII. віку, скорше можна би признати нинішний бабинець, в якому збереглися с т а р і м о н у м е н т а л ь н і ф р е с к и, сягаючі своїм стилевим характером в глибину XV. а що найменше XVI. віку.

Від ряду десятиліть працюють на території Галицької України ріжні консерваторські „грона" та „комісії", видаються звідомлення та монографічні публікації, над головами громадянства перехрещуються громи кидані на невіж і варвар, які нищать безцінну мистецьку старовину краю, гомонять декламації і заяви а в парі з тим найцінніщі мистецькі памятники остають без опіки та охорони. Клясичним зразком того, як до смішности нереальною є праця тих „грон" і консерваторів, може послужити до тла знищений вірменський собор у Львові; не менше пророчистим прикладом можуть послужити й л а в р і в с ь к і ф р е с к и, яких досі на щастя не знищено може тому тільки, що Лаврів задалеко віддалений від „культурного" центру, остає в опіці „некультурних" Василіян, на яких стільки уже собак навішано в ріжного рода „sprawozdan-ях".

Я умисне подав огляд лаврівської літератури, яка при всіх своїх недомаганнях пророчисто говорить, що

ии“, а в дійсности „громадськими промисловцями“, що чигають на кожнім кроці, де можнаб побільшити досі легко придбане майно, й не зважаючи на це, хочуть іще мати й славу громадських діячів.

Чим стають такі люди для громадських інституцій, про це не вільно говорити, не то що писати (хіба в окремих брошурах), бо таким побом „підкопується довіра до наших інституцій“. Хто не схотів би затаїти чогось, що йому не подобається, „валить інституції“ а в крайнім разі „зводить свої особисті порахунки“ — говорять люде, що не потраплять собі усвідомити відповідальности перед завтрішнім днем за свої слова. А який відгомін знаходять згадані люди серед нашої молоді, доказом цього є ті слова, котрі так часто можна почути від наших молодих людей, що в голоді й холоді торують собі шлях у наше громадське життя, — в холоді й голоді тому, що кріса в свій час пантрували, а не того, чим би забезпечити свою будуччину. Ось ці слова: „Колиб повернулися роки 1917 і дальші, я знав би тепер, що робити. Ось той і той тоді й тоді таке й таке зробив, а тепер іще тішиться повагою громади, тощо“. Треба вірити, що по більшій частині такі слова є випливом тільки моментального настрою, а не твердої постанови, якій заперечилоб виповнення свого обовязку в своїм часі.

Рівень морального відчування понизився по війні до тієї міри, що один член нашої громади, котрий перейшов життя на твердих моральних основах, не вміє добачити гидкости нпр. в підробленні квіту, другий бачить спроневірення тільки в тисячах, а не в сотках, хочби нагода тільки на сотки позволяла, і т. д. і т. д. Забувся у нас також цілком зміст того, що висловлено в московській приповідці: Скажи мені, з ким ти пристаєш, а я тобі скажу, який ти сам. „Громадські промисловці“ не відчувають у нас недостачі товариства й „компанії“, а деякі здобувають собі навіть назву „ідеалістів“, очевидно в людей, що не мали спроможности здати собі справи, що й про кого вони говорять. Чого доброго — при такім дальшім невідріжнюванні білої й чорної краски може дійти до того, що напр. дефравдант (від „спроневірити“ тяжко мені утворити стравний іменник) якоїсь інституції збере собі своє товариство й „компанію“ й піде з ними штурмом здобувати якесь вище місце в тій самій чи иншій інституції.

В останніх часах зазначилося серед нашої громади деяке отверезіння під оглядом віри в груші на вербі тощо й серед нашого громадянства зростає і щораз більше набирає сили одиноко вірна думка, що тільки безустанна, добре зорганізована, систематична й доцільна праця виведе нас із теперішнього, незносного лихоліття. Крайній час, щоб наше громадянство набрало певности, що наше відродження буде тим можливіше й тим певнішу матиме будущину, чим чистіші будуть його моральні основи. Це вокрема торкається тих наших інституцій, істнування яких тісно звязане з повним і найширшим довірям українського громадянства. До чистих людей треба чистих рук — тому геть із нашого громадського життя всіх тих, котрі не мають чистих рук у громадських справах, і їх патронів. Инакше конструктивній праці на всіх ділянках нашого життя грозитиме постійна небезпека, що цю чи иншу частину його залле повоєнне багно з усіми своїми випарами й гидотами. Не легковажучи й не перебільшуючи небезпеки огню, найкраще загасити його в зародку, а не дати йому поволі тліти до того часу, поки не охопить усього будинку, коли вже й рятувати буде пізно.

М. Возняк.

Ювілей людини праці.

Роковини діяльности дир. Степана Федака.

Дивним збігом саме тепер припадає кілька багатолітніх роковин діяльности одного зі сеніорів українського громадянства директора Степана Федака. Цими днями минає рівно 40 літ з того часу, як др. Степан Федак на основі судового іспиту став вписаний на лісту оборонців (1885), 35 літ, як став самостійним адвокатом (1890), 35 літ, як розпочав свою працю для „Дністра“ і 15 літ, як — від смерти дир. Кулачковського сповняє важкі обовязки завідуючого директора цієї інституції (1910). До цієї останньої дати слід зауважити, що „Дністер“ почав фунгувати взагалі від 1892 року, себто 33 роки тому, однак др. Степан Федак вже на два роки ранійш працював над статутом, концесією та організацією цієї великої установи, так, що Рада „Дністра“, маючи на увазі величезні заслуги дир. Ст. Федака, врахувала йому ці два роки в літа активної служби в „Дністрі“. Таким робом дир. Ст. Федак має вже нині право до емеритури, однак він добровільно згодився, як довго йому його сили дозволяють, дальше — і то цілком безкорисно! — працювати для добра дорогої справи, що забрала йому стільки здоровля і завдає стільки важких турбот.

Як довідуємося, завязався у Львові Ініціятивний Комітет з кількох поважних українських діячів, який має зайнятись обходом ювилею цього нашого визначного громадянина. Зі свого боку вже тепер бажаємо Високошановному Ювилятові, щоби ще довгі літа міг присвячувати громадянській роботі.

Вищий кооперативний курс.

(Комунікат Управи торговельної школи Тов. „Просвіта“).

Праця в кооперативах вимагає людей вихованих і освічених в кооперативному дусі. Сама торговельна освіта не вистарчить, хоча вона безперечно і кооператорові потрібна, бо він мусить добре знати торговельну техніку.

Тому від довшого часу говориться у нас про перебудову нашої торговельної школи Т-ва „Просвіта“ у Львові на чисто кооперативну. Тій перебудові стоять на дорозі поважні труднощі як зогляду на обовязуючі у нас шкільні програми, які не знають кооперативних шкіл, так і з огляду на батьків шкільної молоді, які домагаються школи з як найзагальнійшою програмою, яка дала би змогу її абсольвентам найти хліб у всяких, не лише кооперативних підприємствах.

Тому Управа торговельної школи „Просвіта“, спираючися на опінії Виділу Краєвого Союзу Ревізійного, як ідейного провідника нашої кооперації, рішила утворити окремий довший кооперативний курс для абсольвентів середних і вищих шкіл та курсів торговельних і кооперативних практиків, які бажалиби основнійше пізнати кооперативну науку та тісно з нею звязані наукові предмети необхідно потрібні кожному кооператорові в його роботі.

З програми курсу вилучено чисто торговельні предмети, яких знання повинні учасники принести зі школи або з практики.

Статут і наукова програма курсу виглядає ось як:

Метою курсу є образувати теоретично й практично кооперативних робітників для організації, ревізії й ведення кооператив. Курс триває 10 місяців. Звичайно зачинається 1. жовтня, одначе може розпочатися й в иншім речинці.

Наука складається з щонайменше семи-місячної теоретичної й тримісячної практичної частини.

Предметами науки на курсі є:

1. Теорія коооперації тижн. год. 2
2. Історія кооперації „ „ 3
3. Кооперативне право „ „ 2
4. Організація і практика кооперації „ „ 6
5. Кооперативна рахунковість „ „ 2
6. Наука калькуляції „ „ 2
7. Наука про податки в приноровленні до кооператив „ „ 2
8. Наука про товарові транспорти „ „ 1
9. Політична економія „ „ 3
10. Культурно-освітна діяльність кооперат. „ „ 1
11. Устні і письменні вправи в розробленні питань кооперативної теорії і практики, аграрної, промислової і торговельної політики „ 2
12. Тримісячна практика в кооперативах і відділини торговельних, рільничих і промислових установ усякого роду.

Слухачами курсу можуть бути абсольвенти (тки): 1) середніх торговельних шкіл, 2) річних середніх торговельних курсів і 3) робітники кооператив з укінченою середньою загально образуючою школою і дволітною практикою.

Науку на курсі будуть вести кооперативні фахівці, затверджені шкільною владою. Курс остає під наглядом шкільної влади.

Наука буде відбуватися в льокалі торговельної школи Т-ва „Просвіта“.

Після скінчення курсу відбудеться іспит устний і письменний зі всіх предметів, на якого підставі учасники курсу одержать свідоцтва з покінчення курсу з загальною нотою поступу на основі скалі: з відзначенням увдатнений, уздатнений, нездатний, і з фреквентації: дуже пильна, пильна, неправильна.

Статут і наукову програму зареєструвало міністерство в. і пр. рескр. з 9. вересня 1925 ч. 16512/ІІІ. Вписи вже приймається в домівці школи при вул. Корняктів 1; 1. листопада 1925 слід надіятися відкриття курсу.

Побажати треба, щоби з нього скористали не тільки кандидати, але й співробітники наших кооперативних установ, а то тим радше, що при курсі будуть вестися наукові семинарі, присвячені обробітці ріжних питань з нашого економічного, а зокрема кооперативного життя.

Тому можна надіятися, що курс дасть нашим кооперативам поважно вишколених робітників, якщо вони його піддержать, даючи йому слухачів по можности як своїх стипендистів і матеріяльну підтримку, бо він опертий тільки на самовистарчальности. Це повинні зробити не тільки наші львівські, але в першій мірі повітові, а також і сильнійші сільські кооперативи.

традиції лаврівського монастиря і його церков звязані з глибокою старовиною, що титул княжого (ducalis) монастиря, уживаний ним донині ніколи не був пустим гомоном, що в його мурах цілими віками йшла інтензивна, культурна робота, ставилися храми, над якими мусіла спинитися навіть польська наука і признати виїмковість форм їхньої архітектури так, що коли з того Лаврова передістанеться до „столиці“ відомість про якесь нове відкриття, то ця відомість коли не зелектризує свідомих справи людей, то бодай примусить їх поставитись до неї з обережністю, до якої обовязує хочби... монастирська метрика. Щож одначе діється?

В 1910 році (пятнайцять літ тому) підчас реконструкції головної лаврівської церкви, переведеної архітектом о. Казимиром Мрозовським, відкрито на стінах бабинця старі фрескові чи темперові мальовила, що від 1872 р. ховалися під верствою тинку, з банальною й крикливою поліхромією кисти маляра Яблонського.

Фрескове чи темперове мальовило помітно знищене насіченнями під пізнішу заправу, виявилося всеж таки прекрасним в композиції рисунку і кольориті, при чому не полишало ніякого сумніву що до свого суто візантійського, стилевого характеру. Згаданий архитект о. Мрозовський разом з митрополитом А. Шептицьким перестудіювали докладно відкриті мальовила і спільно усталили дату їх походження на кінець XV. або початок XVI. віку. Щоби бути одначе льояльним супроти „столиці“, повідомили вони про все львівське „ґроно“ консерваторів. Славне і можна сказати ославлене „ґроно“, під якого доглядом руйновано й обезображувано цілими роками вірменський собор у Львові, висилає до Лаврова якогось докторизованого анальфабета, що з вісот свого консерваторського покликання видає „авторитетну“ опінію, після якої... лаврівські фрески походять з XVII. а навіть XVIII. (!?) віку і не уявляють собою ніякої мистецької вартости...

Щож позіставало „некультурним“ Василіянам? Відтовкти „безвартісні богомази“, потинкувати стіни й покрити їх новою поліхромією. На щастя василіянська „некультурність“ взяла верх над „ерудицією“ пп. консерваторів. Фресків не знищено до нині, а навіть пороблено заходи для їх доцільної консервації...

(Продовження буде.

ПОЛІТИЧНІ НОВИНИ.

Експозе прем. Ґрабского.

На нинішнім засіданні премієр Грабскі в експозе має подати подробиці загр. позички. Сподіється мілїон дол., а то з аренди монополю тютюну й спірту. Крім того прем. має предложити проект видачі скарбових білєтів на дальших 60 міл. зол. (досі 40 міл.). Має теж висунути проект ради ощадности.

Конференція в Льокарно.

Конференція відбувається в будинку льокарнського суду. В засіданні брало яких 20 чоловік, бо з кождим предсїдником був один секретар і двох знавців. Засідання відчинив през. міста Руска; подякував за вибір міста на конференцію і висловив сподівання, що вона матиме успіх. Розглядали рейнський пакт. Деякі параграфи передано знавцям для поправки. Знавцям передали теж і вступ до договорів, що містить лише політ. уваги. Головною темою завтрішньої дискусії буде вступлення Німеччини до Союза і справа який характер мають мати гар. пакти. В нинішньому засіданні беруть участь делегати: В. Британії, Франції, Італії, Бельгії і Німеччини. Ціллю того засідання було навязанням контакту між делегатами і прийняття процедури деяких уступів пакту безпеки, котрий має бути договором взаїмних гарантій.

Радянський обсерватор.

З Льокарно повідомляють, що до місцевости Ствеза, яка є по другому боці Ляго ді Маджоре на території Італії, прибув секретар радянської амбасади в Парижі. Його ціллю точно інформувати комісаря Чічеріна про перебіг переговорів в Льокарно.

Воєнний настрій на Сході.

Тривожні вісти про якцію Турків у Мосулі поширюються. 75 тис. корпус, який зліквідував повстання Курдів, тепер скріплено. Видано приказ, що ніякого чужинця не вільно допустити до Анатолії і до чорноморських пристаней. Один тур. висший урядовець заявив, що до зайняття Мосуля вистане 10 тис. люда. В проливі Періолі сконцентровано 70 англ. воєнних кораблів. До місця. Воле мають прибути найбільші англ. воєнні кораблі.

Мусоліні приїде до Льокарно.

Італійські політ. кола заявляють, що роля Італії не є виключно обсерваційна. Італія підписала би навіть договір, а саме тоді, коли переконалася би, що договір скріплює основи заг. мира. Не є виключене, що перед закінченням конференції Мусоліні прибуде до Льокарно.

Капітуляція Ріфанців.

З причини невдачі Абд-ель-Кріма слід надіятися мирових предложень Ріфанців. Французи зажадають повної капітуляції.

Біржа.

Львів, 5. жовтня 1925.

Гроші.

Амер. дол. 6·07 — 6·08, канад. дол. 5·60 — 5·65, чеські кор. 0·17·50 — 0·17·75 леї 0·02·50 — 0·02·75, франц. франк 0·27·00 — 26·50 швайц. фр. 1·12—1·14, анг. фунт. 28·20—28·50.

Золото. 20 кор. 23·80 —24·00, 20 франк 22·40—22·50; 20 марк. 27·80—28·00; 10 руб. 60·50—31·00.

Срібло. Австр. кор. 0·50·00—0·51·00, 5 ав. кор. 2·55—2·60, фльорени 1·28—1·30, рубл. 2·12—2·14, рубель дрібним сріблом 1·00 —1·08.

Збіжа.

Пшениця кр. з 1925 р. 21·00 22·00, жито гл. з 1925 р. 15·25—15·75, ячмінь паст. 00·00 00·00 овес гал. 15·75—16·25.

НОВИНКИ.

Конфіската. Останнє число „Діла" сконфісковано за дванацять уступів із розвідки інж. Юліяна Павликовського п. з. „В обороні рідньої землі".

Скит Манявський. О. Микола Кейвак, парох в Маняві, повідомляє нас, що в статях про купно „Скита Манявского" православним митрополитом Діонисієм, які й ми свого часу занотували („Діло" ч. 198), не відповідають дійсности. Правда — заходи в тім напрямку велось і заінтересовання Скитом Манявським у московсько-польських православних духовних колах велике — як свідчить про це хочби новий недавний приїзд туди двох православних батюшків, що відправили на Скиті богослуження. Одначе до самого купна не прийшло: нинішній власник Скиту Манявського барон Лібіг рішуче заперечив згаданим вісткам і заявив, що він взагалі не має наміру продати Скит, а тим більше не зробить цього у відношенні до митроп. Діонисія. При цій нагоді приходиться лише ще раз висловити жаль, що такою чудовою історичною памяткою, до якої по нинішній день усе доколичне населення ставиться з великим пієтизмом, цілком не цікавляться наші висші духовні кола, позволяючи за те переводити всілякі шкідливі експеримента.

Ucrainica в італійських журналах. В римському місячникові „L'Europa Orientale" за лютий ц. р. поміщена невелика редакційна стаття „Il movimento culturale Ukraina" (стр. 156—159), в якій представлено розвиток української науки за останніх 50 літ, а зокрема наукову діяльність „Наукового Товариства ім. Шевченка" у Львові, Наукового Товариства у Києві і Всеукраїнської Академії Наук. Більше місця присвячено також виданням Вагиліян, „Старій Україні" і „Покажчикові української літератури" Д. Дорошенка. В томуж самому журналі за листопад м. р. поміщено замітки про „українізацію" на Україні. В „Lo Spettatore Italiano" з 1. серпня ц. р. надрукував проф. Авр. Пальмієрі статтю про українську літературу. З. Н.

— Підмоги жертвам повіні. Мін-ство скарбу передало мін-ству земельних справ позичку 500.000 зол., призначену для піддержання осінніх засівів селянства. Ці позички не в силі зарадити великій катастрофі спричиненій повінню, а можуть хіба мінімальною сумою помогти тим, що не мають за що купити зерна на засів. Ось як поділено цю суму: воєвідство краківське — 200.000 зол., львівське — 125.000, станиславівське — 100.000, тернопільське — 75.000. Фонди будуть розділені на поодинокі повіти. Інформації як одержати позичку має давати місцеве старосто.

— Новий польонізаторський орґан на Волині. 1-го жовтня ц. р. вийшло у Луцьку 1-ше число нової польської ілюстрованої популярної ґазети, яка, як видно по її характері, тоні і змісті, призначена не лише для польських кольоністів чи урядовців, але головно для масового ширення серед українського місцевого селянства. Новий часопис називається „Wieś Wołyńska" ілюстрований „політичний, просвітний, суспільний і господарський" тижневик величиною 12-ти сторінок, ще один орґан „Пяста". В передовій статті, прикрашеній портретом Вітоса, кажеться про „найтіснійше сполння кресів з Річипосполитою", як про головну мету орґану, та одночасно скромно про „uwzględnienie" ріжних окремішностей „кресів" і т. п. Поява ще одного польонізаторського орґану на Волині може викликати лише дуже сумну рефлексію, що на цілій Волині нема досіль ані одної української ґазетки, на яку спромоглися би тамошні Українці! Дійсно, трудно уявити собі прикрійший стан.

Новий бунт вязнів. Тим разом вибух бунт вязнів у тюрмі в Ломжі. Видно дуже добре поводилося і ломжинським вязням, коли теж збунтувалися. Ломжинська тюрма подібна своїми розмірами до Свентокшиської. Головною причиною бунту був факт, що деяким вязням на протязі кількох місяців не скидали залізних кайданів. Наслідком заворушень, які усмирювала кулями поліція, застрілено одного вязня і кількох ранено. Споміж поліціянтів ранено одинайцять. Вязні, не маючи зброї, боронилися очайдушно камінням, дошками та залізом, яке добули з вязничних крат, ліжок та дверей. Цей бунт є одним доказом більше на невідрадні відносини і нелюдське трактування вязнів у польських тюрмах.

Безробіття. Державний уряд посередництва праці у Львові подає скількість безробітних за час від 27. вересня до 3. жовтня у львівській окрузі на 2550 осіб, в тім числі умових робітників 765. З допомог для безробітних скористало в тім часі 172 особи, вільних посад з кінцем тижня 158, вислано на них 170 кандидатів, посередничено за оплатою в 76 випадках, видано залізничих знижок для 31 робітників.

У саму ніч свята польського поліцая. У Львові дня 5-го ц. м. о пів до 12-ої в ночі трьох бандитів напало на вулицях міста, на переходячого вул. Кохановського і св. Петра на спокійного громадянина, що йшов спокійно до хати. Щойно люде, які переходили пізнійше цим місцем, найшли на землі обдерту та ограблену людину, без плаща, убрання та черевиків і повідомили про це поліцію. Побитий, Михайло Лясковскі з Кремача, (Борщівщина) лежить у шпиталі.

— Комітет для забезпечення Жидів землею. У СРСР. опубліковано декрет про засновання при Раді національностей окремого комітету для заосмотрювання Жидів землею. У звязку з тим декретом заявив Калінін представникам радянської преси, що жидівське населення безперервно біднїє і тому наділення його землею є одиноким можливим виходом зі страшного положення. Необхідне це ще в тому, що в промислі Жиди теж не можуть найти праці.

— Пенсії для учителів у СРСР. У союзі Радянських республик опубліковано декрет, на основі якого учителі народних шкіл, що провчителювали двайцять пять літ, а в тім пять літ за радвлади мають право на пенсію в повному розмірі їхньої попередньої платні. Якщо учитель не має 25 літ служби, але є непрацездатний і вчителював не менше 15 літ, то дістає половину платні.

— Пожежа в Академії мистецтв. Цими днями в Москві в Академії мистецтв вибухла пожежа; будинок сильно знищений. Ледве вдалось врятувати цінну бібліотеку, що має 50.000 томів і малюнки.

— Льокарно. Про місцевість, де збираються представники великих держав, щоби ще раз вирішати долю Европи, дехто може почув вперше. Це швайцарське містечко належить до одної з найкращих закутин у світі; його називають „гельветською Ніццою". На найбільшім півдні Швайцарії воно має наскрізь італійський характер; вузенькі, старі вулиці і заразом поруч — пишні палати. Має воно 8000 мешканців, разом з другим, з яким творить одну цілість — Муральто, де до нині стоїть замок славний з пічліґу Фридриха Барбаросси перед битвою під Леньяно. Хто зна, може Льокарно стане колись ще славним з нічліґу світових дипльоматів, що почали нову добу в історії культурних взаємин Европи? Перед 1555 Льокарно мало густе населення: в ньому жили багаті, інтелігентні, промислові родини. Реформація розсіяла їх. Клімат лагідний, так, що чотири частини року минають майже непримітно; фльора полуднева: лаври, фіґи, пальми, цитрини, виноград, у підніжжя сніжних гір і на березі блакитного озера.

Посмертні згадки.

Таня Остапюк, донька Михайла, учителька, упокоїлася по довгій і тяжкій недузі 18. VIII. 1925 в с. Скопівка, п. Товмач, в домі родичів — проживши всього 25 літ. Це жертва свого звання та невилічимої грудної недуги, якої набралась на посаді в радиминськім повіті коло Варшави, де учителювала кілька літ. В. І. П.

†

За упокій душі бл. п.

з Полянських

Олени Турянської

відправиться

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

в четвер 8. жовтня ц. р. о год. 8·30 рано в Преображенській церкві у Львові, на яке запрошує

584 **Муж, Син, Мати і Рідня.**

ОПОВІСТКИ.

Репертуар „Українського Наддніпрянського Театру О. Міткевич:

Бережани. Саля Сокола.
8.Х. „Гріх".
9.Х. „Казка Старого Млина".
10.Х. „Сатана".
13. Х. „Ніч під Івана Купала" (прощальна вистава).
Підгайці. Саля Сокола.
7.Х. „Вій".
11.Х. „Ніч під Івана Купала".
12.Х. „Казка Старого Млина" (прощальна вистава). 562 4—?

Український мішаний хор Д. Котка: Середа 7.Х. Яворів. 518 10—?

В осьму річницю смерти б. п. О. Йосифа Фолиса, в пятницю 9. ц. м. о год. 11-й перед полуднем відбудеться в Скнилові під Львовом Панахида на Його Гробі. До участи запрошуємо Рідню, Приятелів, Знакомих і Почитателів Небіщика. За Комітет: д-р В. Бачинський, М. Заячківський, о. Ст. Онишкевич. 2—2

Високоповажанному д-рови Воєвідці лікареві в Станиславові складає щиру подяку за дуже уміле, з незвичайною субтельністю переведення операції і старанну опіку в часі поважної недуги моєї жінки. — *Станислав Рубчак* радник суд. в Станиславові. 587 1—1

„Осінні Вечерниці" улаштовує Тов. „Українська Захоронка" дня 10. Х. ц. р. в малій салі „Лисенка". Початок о 8. год. вечером. 583 1—3

Дрібні оголошення.

ІНСТРУКТОРА (ку) шукаю для дівчини 6. виділова і хлопця І. гімн. Зголошення з услівями слати: о. Іван Чикета, Дубравка, п. Журавіно. 577 2—2

ДО ПРОДАЖІ камениця у Львові, недовжена, в доброму стані — за готівку. Відомість у Вп. Хомяка Львів — Ринок 10. 581 2—2

ФОРТЕПЯН в доброму стані дешево є до спродання. Відомість в адміністрації. 590 1—2

ІНСТРУКТОР шукає лекцій. Зголошення з услівями приймає О. Ґурський, ст. фільоз. Роздів п. Іоco. 582 1—1

ПОШУКУЮ у адвоката місця початкуючого конципієнта. Василь Тингук, Кобиловолоки, п. Янів к. Теребовлі. 585 1-3

2.000 ЗЛП. до пентового підприємства внесу як спільник або позичу на умовлений проц. з тим, що дістану платне заняття. Зголошення до адміністрації під „Інжінер-лісник". 592 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Виділ Товар. „Українська Захоронка" в Дрогобичі взиває отсею дорогою Вп. П. ВАЦИКА МИХАЙЛА маляра, щоби звернув образ, забраний дня 7. VI. зі „Захоронки". 588 1—1

Звичайні Загальні Збори

Товариства „Український Інститут для дівчат" в Перемишлі

відбудуться в пятницю 16. жовтня 1925 р. о годині 4. згл. 5. пополудни в власній салі зі слідуючим денним порядком:

1) Отворення зборів. 2) Вибір предсїдателя зборів. 3) Відчитання протоколу з попередних загальних зборів. 4) Звіт з діяльности Виділу: а) звіт писаря, б) звіт скарбника, в) звіт господаря, г) звіт директора гімназії. 5) Звіт Контрольної Комісії. 6) Вибір нового Виділу. 7) Вибір Контрольної Комісії. 7) Внески й запити. 589